

Mette Frederiksens nytårstale

Taler

Mette Frederiksen
Statsminister

Dato

1. januar 2021

Sted

Marienburg

Omstændigheder

Nytårstale ved årsskiftet 2020/2021

God aften.

Vi har taget hul på et nyt år. Og det kan kun blive bedre end det gamle.

2020 var et hårdt år. Et usikkert år. Pandemiens år.

Men det var også et fælles år på en måde, vi sjældent oplever.

På tværs af generationer. På tværs af landet. På tværs af de forskellige mennesker, vi nu engang er – har vi stået med hinandens liv i vores hænder. Det har vi ganske enkelt aldrig prøvet før.

Nye ord er kommet til. Kontakttal. Smittetryk. Værnemidler.

Vi har fumlet med mundbind og stået i kø til test.

Vi har opdaget, hvor meget børn kan savne deres skole. Og vi blev mindet om, hvad det betyder at have et arbejde.

Vi har åbnet vinduet mod en mennesketom gade og set op på en himmel, der var klart blå uden en eneste flystribe.

Vi har set verden i slowmotion. Mens sygdommen hærgede, fandt den sidste turist hjem, den sidste fest blev aflyst, og alt blev så stille, at vi kunne høre hjertets slag.

Vi oplevede menneskets ældgamle sårbarhed og fandt en ny styrke.

Når tilværelsen skæres ind til kernen – liv og død – bliver det hele på en gang mere kompliceret og mere enkelt.

Vi vil fortælle om tiden under pandemien fra generation til generation. Ligesom mange af os selv blev fortalt om livet under Anden Verdenskrig.

Det, vi gennemlever i denne tid, er historisk.

* * *

Vi står sammen ved at holde afstand.

Alligevel er vi kommet tættere på hinanden.

Overalt i samfundet har vi oplevet sammenhold, hjælpsomhed og rørende øjeblikke i et omfang, vi ikke har set i Danmark før. I hvert fald ikke i min levetid.

Ingen er kommet igennem krisen uden fællesskabet. Om det er hjælpepakkerne til erhvervslivet. Kollegaen, der har taget endnu en ekstra vagt. De forlængede dagpenge. Naboen, der har handlet ind.

Alle har ofret noget. Alle har ydet deres. Vi er i samme båd.

Vi har måttet sætte hensynet til hinanden først. Hver især.

Nogle synes, at den pris er høj. Det forstår jeg godt. Men alternativet var værre. Det er det stadigvæk.

I en tid, hvor det ellers er nemt at splitte. Har vi meget overbevisende valgt sammenholdet.

2020 skriver sig ind i historien som et år, der har haft mange helte. På en helt særlig måde.

For vores heldedåd under pandemien er også det, vi ikke gjorde.

At vi ikke gav hånd. At vi udskød en fest.

Den måde at være ”helt” på ligger nok godt til os danskere.

Vi er ikke til store armbevægelser. Men vi forstår at tage ansvar og passe på hinanden. Med alle de små handlinger, som summer op til den store bedrift.

Derfor kan jeg i aften sige det, som det var og er:

Du, der ser med i aften – du har reddet menneskeliv!

Så enkelt er det. Og så enestående.

Du ved ikke selv, hvem du har reddet.

Det kan være en kvinde, du gik forbi på gaden, og som lider af en kronisk sygdom. Du har ved din adfærd brudt smittekæden, så sygdommen ikke ramte hende.

Jeg ved godt, at det ikke er nogen trøst for jer, der i aften sidder tilbage med savnet af én, I har mistet.

En mor eller far. En ægtefælle. En bror eller søster. En søn eller datter. En god ven.

Hver mistet liv er et tab. En historie, der slutter. Og må bæres videre i minderne.

Jeg tror på, at vi i dag har lagt det værste år bag os. Men vi må forvente, at de sværeste måneder er foran os.

Januar og februar vil teste vores udholdenhed. Årstiden er imod os. Flere vil blive syge. Presset på sygehusene er allerede stort. Endnu større på det personale, vi i forvejen skylder så uendeligt meget.

Situationen er alvorlig. Derfor har vi forlænget nedlukningen af store dele af samfundet indtil midt i januar.

Men uanset hvilke restriktioner der indføres med begrænsninger og

nedlukninger – uanset hvor mange der testes – så er der en ting, der er vigtigere end noget andet: vores indsats hver især.

Vi ved, hvad der virker.

Når vi bliver utålmodige – og det bliver vi – så håber jeg, vi husker. At mørket er tættest, lige før solen bryder frem.

Vi kan allerede skimte daggryet forude.

Over hele kloden blev 2020 det år, hvor menneskers største udfordring pludselig var den samme. De erfaringer, vi har gjort os. De drømme, vi har haft. Var mere ens end ellers på tværs af landegrænser og kontinenter.

Nu knytter vi et fælles håb til vaccinerne.

Det er imponerende, hvad verden kan, når alle arbejder sammen.

Længe leve forskningen og samarbejdet mellem det offentlige og det private.
Længe leve videnskaben.

Vaccinen er vores vej tilbage til hverdagen. Samværet. Krammet. Festerne. Alt det, vi længes efter.

Men vaccinen er ikke en smutvej til at ophæve restriktionerne. Eller slække på adfærden. Ikke endnu.

Vinteren bliver hård. Men for hver uge, der går, vil stadig flere danskere være vaccinerede. Påskedag er i år den 4. april. Her vil årstiden igen hjælpe os. Vi vil være nået langt med vaccinationerne.

Jeg tror – jeg håber – at påsken bliver vores vendepunkt. Ikke en afslutning. Men et vendepunkt.

Indtil da må vi holde fast i alt det, vi kan sammen. Danmark er et pragmatisk land. Vi finder fælles løsninger.

Hele 14 trepartsaftaler er det blevet til med fagforeninger og arbejdsgivere.

Virksomheder har omlagt produktion for at lave håndsprit. Offentligt ansatte har løst problemerne under svære vilkår. Det private og offentlige har tilsammen vist innovation og kreativitet på imponerende vis.

Der er så uendeligt mange at sige tak til.

Folketinget og folkevalgte i både kommuner og regioner har lagt hverdagens uenigheder til side og arbejdet for det fælles bedste.

Selvfølgelig har der også været diskussioner. Og kritik. Det skal der være.

Men som Hal Koch så rigtigt sagde det allerede i 1945. Demokrati er meget mere end en styreform. Det er en livsform.

Det er ikke afstemningerne, der er demokratiets egentlige styrke. Det er samtalen. Og viljen til at finde fælles løsninger.

Vi har grund til at glæde os over, hvor stærkt og levende et demokrati vi har. Aftaler og samarbejde har skabt resultater i et hidtil uset omfang. I alle dele af vores samfund.

Vi har bevist meget i 2020.

Sidst på foråret var de økonomiske udsigter dystre. Med en forventning om, at den samlede økonomiske aktivitet ville falde med mere end fem procent i løbet af året.

Vi forhindrede, at det gik så galt. Vi viste, at sundhed og økonomi hænger tæt sammen. Fordi det at begrænse smitten er helt afgørende for trygheden. Og dermed for, at der kommer gang i forbruget og økonomien igen.

Det så vi hen over sommeren, hvor vi havde nogle måneder med betydelig økonomisk fremgang. Godt hjulpet af hjælpepakker og andre tiltag, der holdt hånden under købekraften.

Dansk økonomi har klaret sig bedre gennem det sidste år, end vi først havde frygtet. Ligesom arbejdsløsheden er steget mindre end forventet. Mere end halvdelen af de job i Danmark, som gik tabt i foråret, var vundet tilbage i

sensommeren.

Men som det ofte sker, har krisen ramt de ufaglærte hårdest.

Vi vil gøre alt, hvad vi kan, for at I også kommer tilbage i arbejde.

Måske kræver det, at du efteruddanner dig. Selvom du ikke har de bedste minder fra skoletiden. Så er min opfordring alligevel: Gør det. Det kan være din vej ud af krisen.

* * *

Pandemien har været et forstørrelsesglas på vores samfund. På Danmark.

Vi har set svaghederne. Men vi har først og fremmest vist styrkerne ved vores samfundsmodel. Overbevisende.

At vi har klaret den indtil nu, er ikke tilfældigt. Det skyldes de valg, vi traf sammen.

Det er mit ønske for fremtiden, at alt hvad vi har udrettet, vil inspirere os.

Jeg tror mere end nogensinde på, at vi i fællesskab kan klare de udfordringer, vi som samfund har foran os. Også de allersværeste.

For hvis vi kan bekæmpe en global pandemi. Fordi vi beslutter os for det. Fordi vi står sammen.

Så tænk på alt det andet, vi også kan.

Det gælder klimaet, miljøet og naturen.

Da et bredt flertal i Folketinget satte det mål, at drivhusgasserne skal reduceres med 70 procent i 2030. Havde vi 10 år til at nå målet.

Nu er det første år gået. Og på bare ét år har vi allerede truffet beslutninger, der bringer os en tredjedel af vejen.

Det er ikke så ringe endda, som man siger der, hvor jeg kommer fra.

Vi har besluttet en slutdato for vores olieproduktion. Og med aftaler om både elbiler, en grøn skattereform, havvind fra energiøer, mere affaldssortering, 15 nye naturnationalparker, urørt skov og øget elektrificering er vi godt på vej til at indfri de løfter, vi har givet.

Nu skal vi i gang med at omlægge dansk landbrug til endnu mere klimavenlig produktion.

Og i takt med at verden åbner igen, vil efterspørgslen på grønne løsninger stige.

Det er nu, vi skal kombinere dansk erhvervsliv, forskning og høje klimaambitioner.

Den grønne omstilling skal lykkes. Og vi kan lykkes.

Danmark skal vise verden, at politik betyder noget.

Vi skal stå ved det, vi tror på.

Det gælder også i udlændingepolitikken. Som samfund må vi træde mere i karakter. Stå fast på vores danske værdier.

Vi må ikke acceptere, at demokratiet lægges for had i parallelsamfund.

Radikalisering skal ikke beskyttes. Den skal afsløres.

Regeringen vil gentænke integrationsindsatsen, så den i højere grad bygger på tydelige krav og klare forventninger. Med fokus på ret og pligt.

Helt grundlæggende må det være sådan, at når man har fået ophold i Danmark, så skal man selvfølgelig forsørge sig selv. Hvis det i en periode ikke kan lade sig gøre, vil regeringen foreslå, at man – til gengæld for sin ydelse – får pligt til at bidrage med, hvad der svarer til en almindelig arbejdsuge på 37 timer.

Det er nogle af de opgaver, der står foran os i det nye år.

I aften vil jeg også tale mere om et emne, der fylder mindre i den offentlige debat.

Sammenhængen på tværs af vores land.

Næsten hver anden dansker bor uden for de større byer. Danmark er så lille. At uanset hvor du befinder dig. Så er du aldrig mere end 50 kilometer fra havet.

Alligevel er mulighederne blevet mere skævt fordelt.

Du kan ikke længere blive lærer i Haslev. Nu skal du til Roskilde eller Vordingborg. Du kan ikke mere gå på erhvervsskole i Maribo. Nu er det nærmeste sted Nakskov eller Nykøbing.

I mange byer, der tidligere havde et sygehus, er det blevet lukket. Kalundborg. Faaborg. Haderslev. Dronninglund.

Politistationer er nedlagt.

Nogle siger, at ”sådan er udviklingen”.

Men det er ikke udvikling. Det er mange steder afvikling.

Og det kan vi ændre – hvis vi vil. På en måde, hvor vi ikke behøver at skabe falske modsætninger.

Jeg er stolt af vores hovedstad.

København er en fantastisk by. Resten af verden misunder os havnen, man kan svømme i. Cykelstierne. Kunsten og kulturen. En by, der stadig huser sin egen befolkning, og hvor der også er liv og boliger midt i byen.

Vi skal både have en stærk hovedstad. Velfungerende provinsbyer. Små bysamfund. Og levende landdistrikter.

Jylland, Sjælland, Fyn og øerne kan noget andet end hovedstaden. Naturen er tættere på. De mindre samfund oplever ofte et stærkt fællesskab. Måske slår både uret og hjertet lidt roligere.

I København har vi brug for flere boliger, der er til at betale. Og mindre støj og forurening fra trafikken.

I andre dele af landet er udfordringerne nogle andre.

Over de kommende år åbner vi derfor 20 nye nærpolitistationer.

Ni i Jylland. Ni på Sjælland. To på Fyn.

I det nye år vil vi etablere flere muligheder for, at unge kan uddanne sig lokalt – tæt på, hvor de bor og kommer fra.

Vi tager også fat på det problem, at alt for mange danskere ikke har mulighed for at få deres egen praktiserende læge. Det gælder særligt på Lolland-Falster, på Vestsjælland, i Nordjylland og i dele af de større byer – blandt andet nogle boligområder i København.

Politi. Uddannelser. Lægedækning. Der skal være velfærd i hele landet. Det handler også om økonomien.

Derfor vil regeringen foreslå en egentlig ”velfærdslov”. Den skal – hvis den bliver vedtaget – sikre, at pengene følger med. Når vi heldigvis bliver flere børn og flere ældre.

På den måde holder vi hånden under velfærden i hele landet.

Nok er tyngdekraften en naturlov. Men det er centraliseringen ikke.

* * *

For 100 år siden var Danmark og verden også ramt af en pandemi. Det var ”den spanske syge”. En, som levede dengang, har skildret det sådan her:

”Der er Hjem (...), hvor de ligger syge allesammen og ingen har til at hjælpe sig; de maa kravle ud af Sengene og hjælpe hinanden.”

”Plejersker er der ingen af, og Læger knap heller.”

Det er forfatteren Martin Andersen Nexø.

Han beskriver også, hvordan ”Ligvogne kørte i Galop gennem Gaderne for at overkomme de mange Dødsfald.”

Det viser tydeligt forskellen på dengang og i dag. Dengang manglede det Danmark, som vi har nu.

Det velfærdssamfund, som generationer før os har bygget.

Under pandemien kæmper vi for dem – for dig – der har lagt stenene til det samfund, vi andre nyder godt af. Og som står i forreste række, når sygdommen kræver sine ofre.

Hvis nogen tvivlede på, at Danmark fandtes. Som fællesskab. Som land. Så tvivl ikke længere.

Min tale i aften er en hyldest til Danmark. Til alle jer, der til sammen udgør vores dejlige land.

2020 er et år, vi aldrig vil glemme.

Og ja – januar og februar bliver hårde. Men så kommer foråret. Bøgen springer ud. Fuglene kommer igen. Til sommer de lyse nætter.

2021 bliver bedre.

Tak til alle i Danmark for indsatsen.

Godt nytår!

Kilde

www.stm.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Nytårstale, Socialdemokratiet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/mette-frederiksens-nytaarstale-2021>